

at det er ikke saaledes, men først Afstemningen vil jo vise, om Flertallet indenfor Venstre deler min naive Opfattelse eller deler det ærede Medlem fra Afsjens' Opfattelse. Jeg har endnu en Grund til, at jeg her i Aften har taget Ordet overfor det ærede Medlem fra Afsjens. Jeg havde Lust til at sige til det ærede Medlem fra Afsjens efter den Motivering for sin Afstemning, hvormed han fremkom, at naar man af religiøse, moralske eller andre Grunde ikke tør gaa med til denne Bevilling, saa tror jeg, det er ganske godt at minde om, at der har omtrent ikke været een betydelig aandelig Personlighed i dette Aarhundrede, uden at han har været banlyst i en Række af Aar som umoralst. Det gjaldt i Aarhundredets Begyndelse Henrik Steffens. Mod ham rejste man et Raab, som tvang ham til at forlade Landet, og dette Raab gik ud paa, at han var irreligiøs, at han angreb Religion og Moral. 6 Aar efter tilbød Frederik VI. ham at komme tilbage her til Landet; han havde Audiens hos ham i Kiel, og Frederik VI. sagde saa, at han skulde give ham et Embede her i Landet; men der var en Betingelse, han knyttede dertil: Steffens maatte ikke tale; hvis han vilde holde sin Mund, skulde han faa Embedet og komme her til Landet. Steffens svarede herpaa: „Nej, Deres Majestæt! Gaa med Mundkurv hele mit Liv vil jeg ikke.“ Det var af moralske, religiøse og deslige Grunde, at man behandlede Steffens saaledes. Hvis det ærede Medlem en Gang vil undersøge, hvorledes man opfattede Dehenschläger, da han havde udgivet sit St. Hans Aftenpil, vil han se, at man fra den da bestaaende Kirkes, den rationalistiske Statskirkes, Side rejste et Hyl mod Dehenschläger for den Undergraven af al Moral, der gav sig Udslag i dette St. Hans Aftenpil. Han havde i dette Dyrehavssøgul, han der fremstillede, haanet alt det, som var dyrebart og helligt for Folk her i Landet i den Tid. Og han gjorde det næsten endnu værre, da Aladdin udkom; det var ikke i den Stikelse, hvori vort kal. Theater nu fremstiller Aladdin, men da Aladdin fremkom, var det en stærk Protest mod den Tids Moral her i Landet, og Dehenschläger vilde utvivlsomt, efter den Motivering, hvormed det ærede Medlem fra Afsjens (Werntzen) gaar

til sin Afstemning, være bleven kasseret som Digter paa Grund af sin Umoralitet. Man vilde ikke have fundet det tjenligt at bevilge den Mand Digtergæge. Jeg vil videre sige, at naar man skulde nævne en Mand, som jeg tror, det ærede Medlem staar i noget Forhold til, kunde jeg fristes til at nævne Grundtvig. Det vil næppe være det ærede Medlem ubekendt, at støndt der nu er gaaet 20 Aar efter Grundtvigs Død, ere vi endnu ikke komne længere her i Landet, end at vi endnu kunne føre en saadan Strid som den, vi føre om den Sag, som var Grundtvigs Livssag, nemlig den folkelige Højskole, og at man fra Regeringspartiets Side, naar de skulle motivere, hvorfor de ikke ville understøtte Højskolen, hvorfor den skal følges, saaledes som den er bleven i en Række af Aar, motiverer det med, at den nedbrøder Ungdommens Moral, gør den opblest, leslindig, vigtig — ja, jeg kender ikke alle de Udyder, som Ungdommen henter paa disse Skoler. Og vil man undersøge Grundtvigs eget Liv, vil man komme til at se, at han blev en meget gammel Mand, inden han kunde ryste det umoralst af sig; det var paa Grund af sin Kamp mod den bestaaende Statskirke, at han maatte tage sin Afsted og blev en brodløs Mand i mange Aar her i Landet. Jeg tror, det er ganske godt, at vi en Gang holde os det for Dje, at til Landsfrihed er det ikke nok, at man siger: „Hvad, den Mand har jo Lov til at tale; lad ham tale saa meget, han vil!“ Ja, hvis vi jagde saaledes overfor alle, var det en ganske anden Sag; men det er det, vi ikke gøre. Mænd, der tilhøre de aandelige Kretninger, som kunne glæde sig ved Autoriteternes Gunst, blive ansatte som Professorer ved Universitetet, blive ansatte i en Mængde af de Stillinger, der fortære under Kultusministeriet; de blive betænkte med Vegater; der er nylig opdaget en ung Digter — jeg husker ikke hans Navn — der har faaet, saa vidt jeg veed, vort eneste Digterlegat her i Landet; det skal være en Adjunkt et Stedovre i en Provinsby i Sylland; jeg kender ham ikke. Men saa snart man blot staar paa den Side, der hylber Autoriteterne, saa findes der en Mængde Levebrød, en Mængde Understøttelser, saa bestaar Landsfriheden deri, at man giver disse Folk de bedste hdre stono